

Олександр Володимирович Олішевський,
кандидат юридичних наук
(Харківський національний університет
внутрішніх справ, Харків)

ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО В КОНТЕКСТІ ВИЗНАЧЕННЯ СУСПІЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Проаналізовано такі категорії, як «насильство» та «фізичне насильство». Удосконалено розуміння фізичного насильства. Останнє розглянуто в контексті визначення суспільно небезпечної інформації.

Ключові слова: *насильство, примус, фізичне насильство, суспільно небезпечна інформація.*

В інформаційному суспільстві (а саме в ньому ми живемо) людині необхідно навчитися працювати з текстами, відео- та аудіо матеріалами. Такий навик став елементарною технікою безпеки в темряві безодні інформаційного сміття. Поширення відомостей, де схвалюється протиправне застосування сили, агресії є одним із його видів.

Дослідженням проблем, пов'язаних із ввезенням, виготовленням або розповсюдженням творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, займалися такі вітчизняні і зарубіжні науковці, як Ю. М. Антонян, О. Ф. Бантишев, І. М. Даньшин, С. Ф. Денисов, Р. С. Джинджолія, В. М. Дрьомін, А. П. Закалюк, В. С. Ковальський, О. М. Костенко, Г. М. Міньковський, В. О. Навроцький, О. П. Рябчинська, П. П. Сердюк, В. М. Смітєнко, К. А. Тарасов, А. П. Тузов, В. О. Туляков, І. К. Туркевич, К. Г. Фетисенко, С. П. Щерба, С. С. Яценко та інші. Однак відсутній єдиний підхід до розуміння насильства, а також його виду – фізичного. Потребує удоско-

налення саме досліджуване поняття. Малодослідженим залишається питання осмислення фізичного насильства в контексті визначення суспільно небезпечної інформації. Тому метою даної статті є спроба усунення зазначених доктринальних прогалин.

Звернімося до розуміння ключових категорій. Насильство як форму примусу необхідно розглядати в позитивному і негативному планах. В першому – громадський примус, що здійснюється з прямої чи непрямой згоди тих, хто піддається такому впливові. Це такі види, як патерналістський та правовий.

Патерналістський примус. Патерналізмом є панування зрілої (дорослої) волі над незрілою (дитячою); таке панування вважається батьківським, тому що оберігає незрілу волю. Батько, який карає сина, виходить з того, що останній, коли подорослішає, схвалить його дії, оскільки перший діяв тільки заради блага іншого. Однак часто трапляється, що у батька досить хибне уявлення про те, що ж є так званім благом для дитини, а отже, межа, де закінчується патерналістський примус і починається саме насильство, є доволі розмитою.

Правовий примус. Має за джерело попередній договір, за яким індивіди свідомо у рамках і для цілей суспільства відмовляються від частини своєї свободи і передають право матеріально гарантованого рішення з певних питань певним інститутам та інституалізованим особам. Правосуддя, що карає злочинця, виходить з того, що останній як громадянин є співзасновником законів і тим самим дав згоду бути покараним у випадку їх порушення [1, с. 303].

Насильство в негативному забарвленні – протиправне діяння та деякі види аутоагресії.

Крім наведеної класифікації, існує також розуміння насильства у широкому та у вузькому розумінні. До проявів насильства у широкому сенсі слід віднести: державне насильство, що застосовується як примусова міра покарання (позбавлення волі, смертна кара і т. д.); насильство в спорті; насильство як спосіб захисту від небезпеки (необхідна оборона, крайня необхідність) або насильство, вчинене внаслідок фізичного чи психічного примусу; насильство проти самого себе (аутоагресія); насильство до іншої людини, що порушує її право на недоторканність. Останній різновид розглядається як насильство у вузькому змісті [2, с. 12]. Такі види насильства, як вчинене внаслідок фізичного чи психічного примусу, проти самого себе (аутоагресія) або до іншої людини, що порушує її право на недоторканність, можуть мати негативне забарвлення.

У науці не склалося єдиного погляду щодо можливості чіткого визначення насильства, дискусії між науковцями тривають. Швидше за

все, і в майбутньому протистояння поглядів залишатиметься. Це пояснюється відмінністю світоглядів людей і, відповідно, їх системами цінностей. Важко уявити, що в майбутньому всі будуть думати по одній схемі.

Однак життєво важливо все ж таки визначити певні межі «негативного» насильства опираючись на пануючі в нашому суспільстві ідеологію споживання та християнську віру з метою збереження існування людства. Крім цього, воно має величезне значення для кримінального права та процесу будь-якої держави, оскільки різне його розуміння породжує на практиці значні труднощі не тільки для правозастосування, але також для попередження і протидії протиправних діянь.

Спочатку звернемося до довідкових матеріалів. У словниках під насильством мається на увазі:

- невірний, силований, силою здобутий [3, с. 468];
- застосування фізичної сили, примусовий вплив на будь-кого, тиск, беззаконня [4, с. 390];
- застосування фізичної сили до будь-кого, силовання, гвалт; примус для досягнення чого-небудь; примусовий вплив на когось, щось; як фізичний або психічний вплив однієї людини на іншу [5];
- умисний фізичний чи психічний вплив однієї особи на іншу, проти її волі, що спричиняє цій особі фізичну моральну, майнову шкоду, або містить у собі загрозу заподіяння зазначеної шкоди зі злочинною метою [6].

Таким чином, у довідковій літературі насильство визначають як застосування фізичного чи психічного впливу однієї людини на іншу.

Розглянемо розуміння досліджуваної категорії в нормативно-правових актах. В Особливій частині КК України слова, коренем яких є «насильство», зустрічаються у багатьох статтях, проте у них відсутнє його визначення. Як зазначає Н. В. Довгань-Бочкова, коли мова йде про правомірне застосування сили в цьому кодексі, наприклад при необхідній обороні, поняття «насильство» не вживається, а говориться про заподіяння шкоди. Отже, звідси випливає висновок, що термін «насильство» законодавець використовує лише тоді, коли мова йде про кримінально протиправне, тобто заборонене Кримінальним законом, а отже, незаконне, застосування сили. Виняток становить ст. 116 КК України, в якій однією з причин виникнення стану сильного душевного хвилювання законодавець називає протизаконне насильство, з чого можна зробити висновок про існування насильства законного і протизаконного. Вживання у ст. 116 КК словосполучення «протизаконне насильство» можна пояснити тим, що в даному випадку мова йде про так зване насильство

у широкому значенні, що включає в себе прояви застосування сили державою та інші випадки правомірного застосування сили [7, с. 133].

У ст. 1 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» міститься наступне пояснення: насильство в сім'ї – будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і завдають йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю [8]. Законодавець виділив 4 види насильства: фізичне, сексуальне, психологічне та економічне. Однак подальше їх тлумачення в цьому законі має досить розмитий характер (наприклад, «дії сексуального характеру», «емоційна невпевненість» тощо) і потребує конкретизації. По-друге, такі види насильства, як сексуальне і економічне, належать до різновидів фізичного та психічного. По-третє, самостійного дослідження потребує питання співвідношення визначеного у даному правовому акті психологічного та доктринального психічного видів аналізованого примусу.

В інших нормативно-правових актах, які прямо або опосередковано стосуються досліджуваної категорії, відсутнє її визначення. У зв'язку з цим необхідно звернутися до роз'яснень, наданих науковцями на основі аналізу літератури, суспільних явищ, практики його застосування. Звертаємо увагу на те, що насильство – поняття багатогранне, і тому вивчається цілою низкою дисциплін, серед яких не лише кримінальне право і кримінологія, а й філософія, соціологія, психологія, психіатрія, політологія тощо.

Перейдемо до доктринального пояснення насильства. У кримінальному праві, як зазначає М. Кострова, термін «насильство» означає і спосіб дії, і компонент складного діяння, і його результат [9, с. 42].

У монографії Л. В. Сердюка правове поняття насильства визначається як навмисний, протизаконний з боку інших осіб вплив на людину, скоєний проти її волі і здатний заподіяти їй органічну, фізіологічну чи психічну травму й обмежити її волю чи волевиявлення дій. Він вважає, що невинне чи здійснене з необережності заподіяння шкоди особі чи суспільству, а також застосування сили в загальнокорисних цілях не є насильством [10, с. 142]. Однак, як зазначалося вище, фізичний чи психічний вплив на особу, навіть у загальнокорисних цілях, за етимологією досліджуваного слова все одно є насильством.

Насильство, як зазначають фахівці Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі, – це застосування (загроза застосування) сили як вияву своєї волі відносно інших. Насильство обмежує можливості дій на власний розсуд того, на кого спрямоване [11].

Проте в останньому твердженні не враховані ситуації, коли людина не усвідомлює дії, що вчиняються по відношенню до неї.

Якщо говорити більш предметно, то кримінально-правова наука поділяє насильство на фізичне і психічне. Перше стосується предмета нашого дослідження. До фізичного насильства науковці відносять:

- 1) будь-який вплив на тілесну недоторканість потерпілого [12, с. 52];
- 2) застосування фізичної сили до потерпілого [13, с. 220];
- 3) протиправний вплив на організм потерпілого, вчинений проти його волі [14, с. 12];
- 4) вплив на потерпілого, що може проявлятися в нанесенні ударів, тілесних ушкоджень, мордуванні, мученні та позбавленні життя потерпілого [15, с. 247];
- 5) усвідомлене застосування фізичної сили для порушення тілесної недоторканості іншої людини поза чи проти її волі, яке є неправомірним або через спрямованість на антисоціальну мету чи задоволення такого ж мотиву, або через заборону законом застосування фізичної сили в цій ситуації [16, с. 32];
- 6) умисний вплив на організм людини шляхом використання фізичної сили людей чи тварин, а також технічних засобів, уражуючих факторів і властивостей інших предметів матеріального світу або різних явищ природи проти чи поза волею особи, яка піддається такому впливу, з порушенням її тілесної недоторканості чи нормального функціонування будь-якого органу [17, с. 27];
- 7) кримінально протиправний вплив на організм іншої людини, який вчиняється проти її волі і спричиняє їй фізичну шкоду: смерть, погіршення здоров'я, порушення тілесної недоторканості, позбавлення особистої свободи (волі) [18, с. 329];
- 8) будь-який суспільно небезпечний і протиправний безпосередній вплив на життя, здоров'я людини, її права та свободи [19, с. 50];
- 9) умисне неправомірне завдання фізичної шкоди іншій особі проти або поза її волею шляхом енергетичного впливу на органи, тканини або фізіологічні функції організму потерпілого [20, с. 290];
- 10) суспільно небезпечні протиправні умисні чи з необережності дії по спричиненню фізичної шкоди особі, з використанням сили [21, с. 85];
- 11) протиправний умисний вплив за допомогою фізичної сили на іншу особу (органи, тканини або фізіологічні функції її організму) проти або поза її волею, що посягає на тілесну недоторканність, здоров'я чи життя цієї особи [22, с. 121].

Зупинимося на аналізі зазначеного. По-перше, деякі науковці помилково вважають, що лише фізична сила людини здатна завдати

тілесну шкоду. Наприклад, використання тварин, технічних засобів, вражаючих факторів і властивостей інших предметів матеріального світу або різних явищ природи теж можуть бути використані з цією метою. По-друге, з точки зору етимології досліджуваного поняття, навіть правомірне застосування сили є насильством. Однак останнє є виправданим з позицій релігії, моралі і закону, оскільки приносить благо для людства, народу або окремої людини. По-третє, не всі дослідники врахували ситуації, коли особа може і не усвідомлювати характер вчинюваних щодо неї дій внаслідок психічних хвороб, малолітства, стану наркотичного чи алкогольного сп'яніння, сну тощо. По-четверте, не до кінця зрозумілим є використання деякими авторами словосполучень типу «енергетичний вплив». По-п'яте, існують випадки (психічні або фізичні стани чи хвороби), коли сам потерпілий всіляко проявляє бажання, щоб проти нього був здійснений вплив аж до смерті. Все це повною мірою охоплюється досліджуваною категорією.

Поняття «фізичне насильство» охоплює, на думку В. І. Сімонова, три різних види впливу на особу потерпілого:

- 1) вплив на тілесну недоторканність, здоров'я чи життя людини;
- 2) обмеження свободи особи;
- 3) вплив на внутрішні органи потерпілого без порушення зовнішніх тканин організму.

Під фізичним насильством першого виду мають на увазі будь-який вплив факторів зовнішнього середовища на організм людини, на її тілесну недоторканність (від заподіяння фізичного болю – найменшого за ступенем інтенсивності насильства і до найбільш інтенсивного – вбивства). Застосовуючи насильство, що виражається у впливі на тілесну недоторканність, здоров'я чи життя потерпілого, злочинець використовує як безпосередньо свою м'язову силу, так і зброю чи інші знаряддя насильства. Насильство цього виду може здійснюватися й за допомогою використання тварин (наприклад, собаки, яку злочинець нацьковує на потерпілого).

Другий вид насильства – обмеження свободи. Слід зазначити, що віднесення обмеження свободи людини до фізичного насильства є спірним. Одні автори вважають, що обмеження волі потерпілого не можна вважати насильством, інші – що насильством визнається не будь-яке обмеження свободи, а лише те, котре поєднано з безпосереднім впливом на тіло потерпілого (зв'язування, затикання рота). Ці дії мають насильницький характер, тому що нападаючий при їх здійсненні впливає безпосередньо на тілесну недоторканність потерпілого.

Третім видом насильства є фізичний вплив на внутрішні органи людини без порушення її тілесної недоторканності [23, с. 77]. Воно

відбувається, наприклад, шляхом введення в організм потерпілого небезпечних для життя і здоров'я сильнодіючих, отруйних чи одурманюючих речовин. При цьому, як вірно відмічає Т. Лисько, якщо споживання чи давання одурманюючих речовин здійснювалося шляхом впливу на волю потерпілої особи (психічне насильство) чи на її тілесну недоторканність (фізичне насильство), то тут має місце насильницький злочин [22, с. 120]. Проте важко погодитися з думкою автора про те, що якщо алкогольні напої або одурманюючі речовини приймаються добровільно під впливом обману, то такі дії визнати насильницькими не можна. З цього приводу влучно зазначає Н. В. Довгань-Бочкова: і таємне, і шляхом обману введення в організм потерпілого отруйних, сильнодіючих чи наркотичних речовин є насильством. Адже насильством є сам вплив на органи потерпілого, яким заподіюється шкода. А спосіб нанесення такої шкоди – відкритий, таємний чи обманний – має другорядне значення. Наприклад, нанесення удару по голові з-за спини потерпілого не втрачає свого насильницького характеру, незважаючи на свій таємний спосіб. А що стосується обманного введення в організм потерпілого отруйних, сильнодіючих чи наркотичних речовин, то хіба не кваліфікується як вбивство заподіяння смерті шляхом давання потерпілому отрути під видом якоїсь безпечної рідини? [7, с. 133].

Таким чином, до фізичного насильства, з точки зору етимології слів, слід відносити вплив на тілесну недоторканність, здоров'я чи життя особи проти, поза, а в деяких випадках за її волею шляхом використання фізичної сили людей чи тварин, технічних засобів, уражуючих факторів і властивостей інших об'єктів матеріального світу або різних явищ природи. Але не будь-який фізичний вплив з позицій релігії, моралі та закону є забороненим. Застосування сили виправдане під час реалізації державою примусових заходів покарання, в спорті, при необхідній та уявній обороні, крайній необхідності, затриманні особи, яка вчинила злочин, вчинене внаслідок фізичного чи психічного примусу, виконанні наказу або розпорядження, діянні, пов'язаному з ризиком, виконанні спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації тощо.

У кримінологічному аспекті фізичне насильство – це протиправний вплив на тілесну недоторканність, здоров'я чи життя особи проти, поза, а в деяких випадках за її волею шляхом використання фізичної сили людей чи тварин, технічних засобів, уражуючих факторів і властивостей інших об'єктів матеріального світу або різних явищ природи.

З наведених висновків випливає: не будь-яка інформація, яка містить насильство є соціально шкідливою, а лише та, що складається із відомостей або даних про протиправний вплив на людину і за умов

самоцільної або культивууючої таку поведінку мети. Тобто необхідно оцінювати певний об'єкт з точки зору теми, сукупності подій та дій, що визначають характер зображуваного (сюжету).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Етика : Енцикл. слов. / С. С. Аверинцев, И. Ю. Алексеева, Р. Г. Апресян [и др.] ; под ред. Р. Г. Апресяна, А. А. Гусейнова ; Рос. акад. наук. Ин-т философии. – М. : Гардарики, 2001. – 669 с.
2. Иванцова Н. В. Общественно опасное насилие и уголовный закон / Н. В. Иванцова // Российский ежегодник уголовного права. – 2007. – № 2. – С. 11–15.
3. Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка. Т. 1–4 / В. Даль. – М. : Русский язык, 1989. – Т. 2. – 779 с.
4. Ожегов С. И. Словарь русского языка: 70000 слов / С. И. Ожегов ; под ред. Н. Ю. Шведовой. – 22-е изд., стер. – М. : Рус. яз., 1990. – 921 с.
5. Юридична енциклопедія. В 6 т. [Електронний ресурс] / редкол. : Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К. : Укр. енцикл., 2003. – Т. 5 : П–С. – 736 с. – Режим доступу : <http://leksika.com.ua/13761106/legal/nasilstvo>.
6. Юридична енциклопедія. В 6 т. [Електронний ресурс] / редкол. : Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К. : Укр. енцикл., 2003. – Т. 5 : П–С. – 736 с. – Режим доступу : <http://leksika.com.ua/12780212/ure/nasilstvo>.
7. Довгань-Бочкова Н. В. Спірні питання, що стосуються фізичного насильства як способу вчинення злочину [Електронний ресурс] / Н. В. Довгань-Бочкова // Форум права. – 2010. – № 2. – С. 129–137. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2010_2_24.pdf.
8. Про попередження насильства в сім'ї : Закон України від 15 листопада 2001 р. – № 2789-III // ВВР України. – 2002. – № 10. – Ст. 70.
9. Кострова М. Грамматическое или языковое толкование уголовного закона? / М. Кострова // Законность. – 2002. – № 3. – С. 38–42.
10. Щерба С. Рецензия на монографию Сердюка Л. В. «Насилие: уголовно-правовое и криминологическое исследование» / С. Щерба // Уголовное право. – 2003. – № 2. – С. 142.
11. «Рекомендації щодо визначення ознак віднесення друкованої, аудіовізуальної, електронної та іншої продукції, а також переданих та отриманих по комунікаційних лініях повідомлень та матеріалів до продукції, що пропагує культ насильства та жорстокості», затверджені Рішенням Національної експертної комісії України з питань

- захисту суспільної моралі від 20.04.2010 року № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/shodo-zatverdzhennja-rekomendacii-shodo-viznachennja-oznak-v-doc26569.html>.
12. Жижиленко А. А. Преступления против личности / А. А. Жижиленко. – М. (и) Л. : Государственное издательство, 1927. – 140 с.
  13. Советское уголовное право. Часть Особенная : уч. пос. для юрид. ин-тов и юрид. фак. гос. ун-тов. / ред. кол. : М. Д. Шаргородский и др. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1959. – 470 с.
  14. Игнатов А. Н. Уголовная ответственность за разбой по действующему советскому уголовному законодательству : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. юрид. наук / А. Н. Игнатов. – М. : МГУ, 1952. – 16 с.
  15. Советское уголовное право. Особенная часть : учебн. для студ. юрид. ин-тов и фак. – М. : Госюриздат, 1971. – 464 с.
  16. Симонов В. И. Характеристика физического насилия как уголовно-правового понятия / В. И. Симонов // Гарантии конституционных прав личности при осуществлении правосудия. – Пермь : Изд-во Пермск. ун-та, 1980. – 128 с.
  17. Козаченко И. Я. Уголовно-правовое понятие насилия / И. Я. Козаченко, Р. Д. Сабилов // Уголовный закон и совершенствование мер борьбы с преступностью : межвуз. сборник науч. трудов. – Свердловск : УрГУ, 1981. – С. 18-28.
  18. Гришук В. К. Способи вчинення злочину: насильство, напад, обман / В. К. Гришук // Наук. вісник Чернівецьк. нац. ун-ту імені Юрія Федьковича. Серія: Правознавство. – 1996. – Вип. 4–5. – С. 328–335.
  19. Наумов А. В. Уголовно-правовое значение насилия // Насильственная преступность / А. В. Наумов ; под ред. В. Н. Кудрявцева, А. В. Наумова. – М. : Спарк, 1997. – 152 с.
  20. Шарапов Р. Д. Физическое насилие в уголовном праве / Р. Д. Шарапов. – СПб. : Юридический центр Пресс, 2001. – 295 с.
  21. Мягков М. О. Насильство як спосіб перешкоджання здійснення виборчого права / М. О. Мягков // Вісник Луганськ. держ. ун-ту внутр. справ. – 2005. – Вип. 4. – С. 82–88.
  22. Лисько Т. Зміст фізичного насильства у складах згвалтування за Кримінальним кодексом України / Т. Лисько // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – № 7. – С. 119–124.
  23. Симонов В. И. К вопросу о классификации видов физического насилия / В. И. Симонов // Научные труды Свердловского юр. ин-та. – Вып. 49. – Свердловск, 1976. – С. 77.

Стаття надійшла до редакції 15.02.2015.

Александр Владимирович Олишевский,

кандидат юридических наук

(Харьковский национальный университет внутренних дел,

Харьков, Украина)

ФИЗИЧЕСКОЕ НАСИЛИЕ В КОНТЕКСТЕ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ОБЩЕСТВЕННО ОПАСНОЙ ИНФОРМАЦИИ

Проанализированы такие категории, как «насилие» и «физическое насилие». Усовершенствовано понимание физического насилия. Последнее рассмотрено в контексте определения общественно опасной информации.

Ключевые слова: насилие, принуждение, физическое насилие, общественно опасная информация.

Oleksandr V. Olishkevskyi,

candidate of law science

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine)

PHYSICAL VIOLENCE IN DETERMINING SOCIAL DANGEROUS INFORMATION

The study of problems related to the import, production or distribution of products that promote violence and cruelty was the interest of a large number of domestic and foreign scholars. However, there is no single approach to understanding the violence and its type – physical one. There is a need in improving of the studied issue. The issue of understanding the physical violence in the context of defining socially dangerous information remains unexplored. Thus, the objective of this paper is an attempt to eliminate these doctrinal gaps.

First of all, some scholars mistakenly believe that only person's physical force is capable to cause bodily harm. For example, the use of animals, equipment, affecting factors and properties of other objects of the material world or various natural phenomena can also be used for this purpose. Secondly, in terms of the etymology of the studied concept even legitimate use of force is the violence. However, the latter is justified from the standpoint of religion, morality and the law by imposing the benefit for mankind, people or an individual. Third, not all researchers took into account the fact that a person can not understand the nature exerted on him actions due to mental illness, childhood, influence of drugs or alcohol, sleep, etc. Fourth, the use by some authors of word combinations like "energy impact" is not fully understood. Fifth, there are cases (mental or physical conditions or diseases) when a victim fully reveals a desire that an effect until death is committed against him. All this is fully covered by the studied category.

Thus, the physical violence, in terms of the etymology of words should include the influence on bodily integrity, health or life of an individual against, and in some cases according to his will through the use of physical force of

people or animals, equipment, affecting factors and properties of other objects of the material world or various natural phenomena. But not any physical impact from the standpoint of religion, morality and law is prohibited. The use of force is justified in exercising enforcement penalties by the state in sports sphere, under necessary and imaginary defense, emergency, arrest of a person, who committed a crime, committed as a result of physical or mental coercion, execution of an order, action related to risk, executing a special tasks on preventing or disclosure of criminal activities of an organized group or criminal organization, etc.

In criminological aspects, physical violence is unlawful influence on bodily integrity, health or life of an individual against and in some cases, by his will through the use of physical force of people or animals, equipment, affecting factors and properties of other objects of the material world or various natural phenomena.

According to the stated conclusions there is the fact that not any information that contains violence is socially harmful, but only that one consisting of information or data about illegal impact on a person and by the conditions of selfish or cultivating such a behavior goal. That is, it is necessary to evaluate a particular object in terms of the theme, set of events and actions that determine the nature of depicted (the plot).

Key words: *violence, compulsion, physical violence, socially dangerous information.*

